

Voor een sterke samenhang in de eerstelijnszorg

BELEIDSPLAN 2024-2026

1. INLEIDING

De eerstelijnszorg in Vlaanderen is in volle beweging.

Zo kunnen de eerste 3 levensjaren van de zorgraden en eerstelijnszones in Vlaanderen het best omschreven worden.

Dit beleidsplan bouwt verder op deze ervaringen en lessen van de voorbije drie jaren, gedragen door een enthousiaste ploeg van leden en actoren in de zorgraad ELZ Regio Grimbergen.

Met de hervorming van de zorgraden en met de blik op de toekomst, herformuleren we onze doelstellingen voor de komende beleidsperiode 2024-2026.

Het beleidsplan 2024-2026 neemt u mee doorheen de gemaakte denkoefening, van omgevingsanalyse over aanbod en noden tot het vastleggen van concrete operationele en strategische doelen, met respect voor en naleven van de vooropgestelde waarden en principes.

Wat zich vertaalt in onze ambitie en titel van het beleidsplan: “Een sterke samenhang in de eerstelijnszorg”.

De zorgraden maken deel uit van een levend ecosysteem in het zorglandschap. We hebben de touwtjes niet in handen, we zijn wel met vele touwtjes verbonden. Dit is een relativerende en verbindende gedachte voor wie samen met mensen werkt. Die verbondenheid en samenhang willen we de komende beleidsperiode verder ontwikkelen.

2. EXECUTIVE SUMMARY

2.1 Context

Aangezien we de persoon met een zorg- of ondersteuningsnood (PZON) in de eerstelijnszone centraal willen stellen, trekken we dit principe ook door in ons beleidsplan en actieplan.

Onze aanpak begon met een grondige omgevingsanalyse, waarin we uitgebreid de context, uitdagingen en kansen in onze eerstelijnszone hebben bekeken. Deze uitgebreide en gedetailleerde omgevingsanalyse is terug te vinden op onze website.

Bij de opmaak van de omgevingsanalyse in 2022 kregen we een dieper zicht op wie in deze regio precies woont en leeft. Het valt echter onmiddellijk op dat dit verschillend is van gemeente tot gemeente in de eerstelijnszone afhankelijk van de ligging ten opzichte van het Brussels Gewest. Zo hebben Wemmel en Grimbergen een jongere en meer diverse bevolking terwijl er in Meise, Londerzeel en Kapelle-op-den-Bos meer 65-plussers wonen. (Kans)armoede, onderwijsproblemen, ouderenzorg vragen de nodige aandacht. Op wijkniveau stellen we binnen de gemeenten grote verschillen vast op vlak van demografische en sociaal economische kenmerken van inwoners, alsook in de aanwezigheid van zorgaanbod.

Deze verscheidenheid mogen we niet uit het oog verliezen bij het kiezen van onze doelstellingen en acties voor de eerstelijnszone.

Bijkomend staat de randregio Halle-Vilvoorde bekend als een regio met een historische, grote achterstand op vlak van welzijn- en gezondheidsvoorzieningen. Regio Grimbergen vormt hierop geen uitzondering. We blijven hiervoor aandacht vragen bij de overheid, maar tegelijk proberen de zorgaanbieders dit zo goed mogelijk op te vangen door hun aanbod efficiënt in te zetten en multidisciplinair samen te werken.

Getuige daarvan zijn de formele samenwerkingsverbanden op zowel ELZ-niveau als op regionaal niveau via de werkgroep zorg en welzijn van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde.

Het is onze ambitie om, ondanks het beperkte welzijns- en zorgaanbod, met de zorgraad blijvend kwalitatieve zorg aan te bieden, afgestemd op de noden van de burger, en nog beter samen te werken via concrete acties op terrein.

De omgevingsanalyse vormde de basis voor een inhoudelijke beleidsdag op 10/10/22.

De leden van de zorgraad dachten samen na op basis van casussen/persona's over prioritaire acties in de eerstelijnszone.

Het resultaat van deze dag, vormde het inhoudelijk werk voor 2023: geestelijke gezondheid, sociale kaart, mondgezondheid en buurtgericht zorg. In 2024 werken we deze inhoudelijke thema's dieper uit en zorgen we ervoor dat nog meerdere stakeholders betrokken worden.

In aanvulling op de inhoudelijke doelstellingen worden ook doelstellingen geformuleerd die zorgraad helpen evolueren naar een open netwerk met een goed bestuur.

2.2 De zorgraad maakt zich klaar voor een toekomst als open netwerkorganisatie met goed bestuur

We leerden uit de afgelopen 3 jaar dat we in staat zijn om als organisatie snel in te spelen op een grote gezondheids crisis. Die wendbaarheid en flexibiliteit willen we behouden. Het bestuur van de zorgraad kon snel schakelen en had de juiste personen, met de nodige competenties en expertise aan tafel. We kunnen rekenen op een enthousiaste ploeg van (bestuurs)leden en vrijwilligers in de zorgraad.

Tegelijk omschrijft de nota 'Slagkrachtige zorgraden' voor dat we als zorgraad ELZ Regio Grimbergen evolueren naar een open netwerkorganisatie met een goed bestuur.

Onze doelstellingen en acties voor de komende 2 jaar, waarmee we dit beleidsplan afronden, zijn dan ook hierop gericht.

Deze doelstellingen werden ontwikkeld via het ondersteuningstraject dat is doorlopen in samenwerking met Prepared Mind en Impact Advocaten. Hiervoor werkten de vijf eerstelijnszones Halle-Vilvoorde samen.

Deze doelen richten zich hoofdzakelijk op het creëren van een **wendbare en efficiënte bestuurd organisatie**, evenals het bevorderen van de zorgraad als een **open** organisatienetwerk waar lokale welzijns- en zorgactoren toegang hebben tot die zorgraad.

Een belangrijke conclusie die we kunnen trekken is dat we kunnen rekenen op zeer gedreven leden binnen de zorgraad. In 2024 spreiden we onze vleugels uit en is het de ambitie dat meer zorg- en welzijnsactoren toegang krijgen en kunnen participeren aan het netwerk. Tijdens de brainstormsessies kwam vooral de actieve netwerkfunctie naar voren als een doelstelling om verder uit te werken.

2.3 Beleidsmatig evenwicht tussen de doelstellingen

Het zal belangrijk zijn om een beleidsmatig evenwicht te vinden tussen de verschillende doelstellingen die we willen behalen:

- De ondersteuning van het lokaal sociaal beleid: De samenwerking met de lokale besturen zit verweven in al onze doelstellingen en acties
- De uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten en gezondheids- en welzijnsdoelstellingen: we ondersteunen de samenwerkingen GBO en Huizen vh Kind, en ikv GGZ zetten we verder in op ELP
- de inhoudelijke doelstellingen die binnen ELZ Regio Grimbergen worden geformuleerd: rekening houdend met de omgevingsanalyse focussen we ons in de komende periode vooral op beleidsthema's geestelijke gezondheid, mondzorg en bewegen/diabetes

Als eerstelijnszone willen we een aantrekkingspool zijn voor iedereen die zich engageert voor een betere zorg en welzijn van de PZON. We willen de nodige ondersteuning bieden en expertise met elkaar delen. We willen samen met onze partners acties realiseren die ten goede komen aan de PZON en zijn omgeving.

3. MISSIE/VISIE

De missie en visie uit 2020 werd tijdens het maandelijks bestuursorgaan in september 2023 opnieuw overlopen. Deze werd opgesteld door het bestuursorgaan bij de start van de ELZ in 2020.

Dit is de start van het nieuwe denkproces, we zullen moeten afwachten wat er in ons nieuwe decreet zal komen te staan. Welke opdrachten de ELZ decretaal zal krijgen. We weten uit de werven wel al dat de kernopdrachten van ELZ voor een groot stuk dezelfde blijven maar toch nog anders gedefinieerd zullen worden.

De bestuursleden gaven hun feedback en opmerkingen op deze visie/missie obv van de opgebouwde ervaringen de voorbije jaren.

- Het bestuur wil graag de faciliterende functie ipv organiserende functie van het netwerk meer benadrukken.
- Daarnaast gaven de bestuursleden aan dat samenwerking ook benadrukt moet blijven, dit lijkt evident, maar is het vaak niet in de praktijk.
- Vanuit de crisis hebben we ons ook gepositioneerd als wendbare organisatie, dagelijks continueren/communiceren en flexibel inspelen op zorg- en ondersteuningsnoden. Dit mag ook meer benadrukt worden in onze toekomstige visie/missie.

We herformuleerde onze missie en visie als volgt:

- (1) De eerstelijnszone regio Grimbergen is een samenwerkend netwerk van partners. We willen integrale hulp- en dienstverlening faciliteren om het welzijn en de gezondheid van alle mensen in deze regio te verbeteren.*
- (2) De eerstelijnszone is een wendbare organisatie dat flexibel inspeelt op de zorg- en ondersteuningsnoden.*
- (3) We zorgen voor complementariteit en synergie tussen de verschillende zorg-, hulp- en dienstverleningspartners. We doen dit door alle professionele en niet-professionele actoren te verenigen en te verbinden. We bundelen krachten en expertise om efficiënt op multi- en interdisciplinair niveau samen te werken. Zo garanderen we kwaliteit van zorg voor de mens en dragen we als zorgverstrekkers zorg voor onszelf en voor elkaar.*
- (4) De persoon met een zorg- en ondersteuningsnood (PZON) staat bij ons centraal. We benaderen hem/haar respectvol als een uniek persoon met zijn/haar eigenheid, mogelijkheden en krachten. We willen hem/haar maximaal kansen bieden om te kunnen ontwikkelen als individu en te participeren in de samenleving. We verliezen hierbij de mensen uit zijn/haar omgeving niet uit het oog en houden rekening met hun draagkracht.*

Hoe: (organisatie van het netwerk)

- Het capteren en analyseren van de (zorg)noden van inwoners in relatie tot de eigen omgevingsfactoren om te komen tot gezamenlijke en gepaste zorg of een correcte en zorgzame doorverwijzing en verdere begeleiding door o.a. multidisciplinair overleg.
- Het stimuleren en ondersteunen van buurtwerking in de regio met specifieke ondersteuning van de mantelzorgers.
- Het organiseren van vormingen en netwerkmomenten voor professionelen en inwoners.
- Het uitwisselen van relevante informatie en recente ontwikkelingen tussen de professionelen om zo de kwaliteit van dienstverlening te realiseren.
- Lokale besturen helpen met het realiseren van hun lokaal sociaal beleid door het geven van concrete adviezen en inspiratie.

4. CENTRALE WAARDEN EN PRINCIPES

Zorgaanbieders dragen een hele reeks waarden en normen hoog in het vaandel, maar als we een top moeten opmaken, steken de volgende 5 er, in volgorde van gedragenheid, toch bovenuit:

Ook centrale waarden en principes werden opnieuw onder de loep genomen.

We stelden ons tijdens de denkoefening de volgende vraag: Wat heeft ons de voorbije drie jaar tijdens de pandemie geholpen op uitdagende moment?

1. Vertrouwen in elkaar en respect voor elkaar.
2. Respect, duurzaamheid, solidariteit, verbindend
3. Klantgericht? We maken de bedenking dat het taalgebruik van 'klanten' teveel marktdenken in de zorg sluipt. Elke inwoner van onze ELZ is een cliënt/patient.
[PZON-gericht of meer algemeen, mensgericht.](#)

- Vertrouwen

Deze eerste principiële waarde vormt de basis van samenwerking. Op uitdagende momenten tijdens de pandemie hielp vertrouwen en respect voor elkaar ons verder.

- Samenwerking

Onze principiële waarde veronderstelt betrokkenheid, collegialiteit, gezamenlijkheid, gelijkwaardigheid, continuïteit.

- Mensgericht

Onze derde waarde omvat solidariteit en toegankelijkheid.

- Verbindende communicatie

Goede communicatie vraagt duidelijkheid, begripvol zijn, tact en oprechtheid.

- Continuïteit

Deze waarde is automatisch ook met duurzaamheid verbonden.

- Deskundigheid

Deskundigheid vraagt eveneens bedachtzaamheid en leidt tot kwaliteit.

5. Strategische en operationele doelstellingen

Strategische doelstelling 1: PZON staat centraal in de werking van de ELZ Regio Grimbergen	
Operationele doelstelling 1.1	De stem van de PZON/mantelzorger worden op verschillende manier meer betrokken in de werking van de zorgraad
Indicatoren	- Cluster PZON werd uitgebreid - PZON-toetst via fictieve persona's - Contacten en overleggen met belangenorganisaties en ervaringsdeskundigen
Strategische doelstelling 2: ELZ Regio Grimbergen stimuleert de integrale benadering van een PZON via multidisciplinaire samenwerking en gegevensdeling	
OD 2.1	Ondersteunen van de samenwerkingsverbanden GBO en Huizen van het Kind
Indicatoren	Partners vinden elkaar sneller en beter Partners voelen zich gesteund Aanbod is beter op elkaar afgestemd in de ELZ
OD 2.2	bekendmaking van de sociale kaart en elkaars aanbod leren kennen
Indicatoren	Aantal vormingsmomenten en aanwezigheden Aantal communicaties
OD 2.3	stimuleren van kringwerking (binnen dezelfde beroepsgroep)
Indicatoren	Aantal opgestarte kringwerkingen
OD 2.4	stimuleren van overleg tussen verschillende disciplines binnen de ELZ
Indicatoren	aantal georganiseerde initiatieven
	mate waarin de georganiseerde initiatieven succesvol zijn

Strategische doelstelling 3: ELZ Regio Grimbergen optimaliseert haar interne werking ter ondersteuning van de kernopdrachten als open netwerkorganisatie	
OD 3.1	ELZ Regio Grimbergen maakt een afsprakenkader op tussen dagelijks bestuur, bestuursorgaan, algemene vergadering en inhoudelijke werkgroepen
Indicatoren	Afsprakenkader is goedgekeurd door de zorgraad Er is een leidraad om dit te communiceren naar de netwerkpartners
OD 3.2	Inclusie van VAPH en Opgroeien
Indicatoren	- Lijst aanspreekpunten - Partnerdag heeft plaatsgevonden - Lokale actoren nemen hun engagement op in de werking - Statuten werden aangepast
Strategische doelstelling 4: ELZ Regio Grimbergen als bruggenbouwer en matchmaker	
OD 4.1	ELZ Regio Grimbergen stimuleert en organiseert ontmoeting en kennisopbouw tussen 1 ^e lijnactoren via verbindende netwerkactiviteiten.
Indicatoren	Aantal netwerkmomenten Aantal aanwezigen en contacten tussen professionals Evaluatie en feedback netwerkmomenten
OD 4.2	ELZ Regio Grimbergen draagt zorg voor professionals in de ELZ
Indicatoren	het aantal contacten tussen zorgaanbieders
OD 4.4	We streven naar duidelijkheid over de gegevensdeling onder de betrokkenen
Indicatoren	Duidelijke afspraken
Strategische doelstelling 5: ELZ Regio Grimbergen als katalysator van een sterk (boven) lokaal sociaal beleid	
OD 5.1	We zoeken hoe preventie-acties meer mensen kunnen bereiken en zo een grotere impact kunnen hebben in de regio via het intergemeentelijk samenwerkingsverband
Indicatoren	Preventieve acties selecteren waarop we inzetten en bereik van inwoners
OD 5.2	ELZ Regio Grimbergen en de lokale besturen delen kennis over aanbod en hiaten m.b.t. zorg en welzijn en stemmen af bij welke noden en acties ze elkaar kunnen versterken.
Indicatoren	Aantal dialoogmomenten Afspraken omtrent systematiek afstemming beleidsplannen

6. Bijlagen

- Omgevingsanalyse ELZ Regio Grimbergen 2022

20221028_Omgevin
gsanalyse_Eerstelijr